

Webtekst op MaakRuimtevoorKlimaat.nl

Voorbeeldprojecten over klimaatadaptatie

In 2006 zijn de ministeries VROM, VenW, LNV en EZ samen met de koepelorganisaties van de provincies (IPO), de gemeenten (VNG) en de waterschappen (UvW) op initiatief van het Rijk het ARK-programma (Nationaal Programma Adaptatie Ruimte en Klimaat) gestart. Gezamenlijk richten ze zich op het klimaatbestendig maken van Nederland.

In opdracht van:

Ministerie van VROM

Periode: 2008 tot heden

Voorbeeldproject onder menu 'Projecten'

Innovatief project van start: autarkie

Autarkisch werken en wonen op het water... Syto Goslinga, partner bouwmaking bij De Bouwer & Partners, kon zich niet voorstellen dat dat voor hem tot de realiteit zou gaan behoren. Een kantoor op het water wél. Dat was een grote droom. En dat hij zelf aan de wieg zou staan van een vooruitstrevend ontwerp, dat was ook een droom. Maar Goslinga had niet het idee dat autarkisch 'mooi' zou kunnen zijn. Sterker nog, hij dacht dat hij allerlei compromissen zou moeten maken, die het ontwerp dat hij voor ogen had geen recht zouden doen. Maar het project C2C PartnerShip –zoals het wordt genoemd (lees verderop waarom)- wordt hét voorbeeld van de mogelijkheden op dit vlak.

Het bedrijf van Goslinga, De Bouwer & Partners, is gevestigd in Weesp. Voor de nieuwe ark is Goslinga drie jaar op zoek geweest naar een plaats waar op het water gewerkt mag worden. Die plek kwam in 2007, in Muiden. "Wonen en werken op het water is populair", volgens Goslinga. "Niet in de laatste plaats omdat ons dicht bevolkte landje steeds meer oppervlak nodig heeft om droge voeten te houden. Er liggen prachtige plannen om waterbuffergebieden en woningbouw te combineren. Dat leidt tot aantrekkelijke woonmilieus."

Architectuuricoon

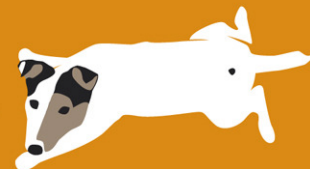
Voor het ontwerp van de nieuwe woon-/werkark ging Goslinga met architect Paul de Ruiter in zee. Die al meer duurzame projecten op zijn conto had. Toen het architectonisch ontwerp gereed was, stelde De Ruiter voor om het gebouw autarkisch te maken. Goslinga: "Hij moest me even in herinnering brengen wat autarkisch ook alweer was. Ik was niet meteen enthousiast. Uiteindelijk kwam Paul met een prachtig, compromisloos ontwerp. Dat bovendien een architectuuricoon is!"

"Ik was niet meteen enthousiast over een autarkisch gebouw. Het voelde als een stap te ver. De voorbeelden die we zagen hadden grote installaties in de kelder en er waren veel compromissen gemaakt op het ontwerp om echt autarkisch te kunnen zijn. Dat wilde ik nu juist niet!"

Flood proof bouwen

"Ik wilde ons nieuwe kantoor op het water bouwen op een mooie plek in Nederland. Ik eindigde met de plannen voor een compleet autarkisch concept" vertelt Goslinga enthousiast. Een concept dat een enorme vlucht lijkt te gaan nemen. Autarkie ontsluit locaties waar geen nutsvoorzieningen zijn, bijvoorbeeld buitendijks. Het is een vorm van flood proof bouwen. Daar is met de voorspelde zeespiegel/ en grondwaterstijging veel belangstelling voor.

"Veel partijen zijn enthousiast, zowel bedrijfsleven als kennisinstellingen en overheden."

Maar wat is autarkisch nu eigenlijk precies?

Een autarkisch gebouw staat los van alle nutsvoorzieningen. Dus zonder gebruik te maken van de reguliere elektriciteit, gas, water, warmte- of koudetoevoer. Het pand produceert dit namelijk zelf. En is dus geheel zelfvoorzienend. Bovendien zijn de gebruikte materialen allemaal herbruikbaar.

Grensverleggend op meerdere vlakken

Het concept dat Goslinga en De Ruiters bedachten is uniek te noemen. Zelf noemt Goslinga het een plan voor een drijvend gebouw dat gebruikt kan worden als paviljoen, kantoor en woonhuis. "Op het water zijn het Bouwbesluit en de Welstandstoetsing niet van toepassing", vervolgt hij. Dat geeft veel ontwerpvrijheid en ruimte om te experimenteren. Het project fungeert dus als een platform voor research & development, als proeffabriek, en als pilot- en demonstratieproject. Het project moet een voorbeeld zijn voor andere ideeën en projecten op dit vlak.

"We willen een icoon realiseren. Niet alleen door grensverleggende architectuur te laten zien, maar ook als het gaat om de begrippen duurzaamheid, Cradle to Cradle, leven met en op het water, dubbel ruimtegebruik, autarkie en energie."

Multifunctioneel

Zo is het idee voor C2C Partnership ontstaan: een rondreizend Cradle to Cradle pilot- en demonstratieproject. Een aantal belangrijke partijen zijn inmiddels aangehaakt op het project, waaronder het NEMO in Amsterdam, het grootste Science Center van Nederland, en C2C Planet. Zo gaat NEMO het concept gebruiken voor bijvoorbeeld een mobiele Cradle to Cradle expositie.

In 2009 zal het project daadwerkelijk gerealiseerd worden. Goslinga: "De ark kan overal liggen, dus we gaan een tour over het water maken. Op die manier kunnen we overal ter plekke laten zien hoe het concept werkt, hoe mooi het is, en hopen we dat anderen geïnspireerd raken om ook na te denken over Cradle to Cradle concepten. Of beter nog: ook dergelijke projecten gaan opzetten."

De multifunctionaliteit van het concept die Goslinga beschrijft is ook direct toepasbaar. "Op elke plek die ze aandoen tijdens de tour, kunnen verschillende groepen mensen gebruikmaken van de ruimten. 's Ochtends kunnen scholen bijvoorbeeld een rondleiding krijgen, 's middags

kunnen er bedrijven vergaderen, einde middag kan men er borrelen en 's avonds yoga, film of discussie. Tegelijkertijd vindt op de ark de expositie van NEMO plaats.

"Zo worden uiteenlopende groepen bereikt en geïnspireerd om na te denken over hun eigen gedrag en de mate waarin je invloed hebt op het klimaat. De VPRO heeft al belangstelling getoond om een documentaire te maken over het project."

Op zoek naar meer partners

"We zitten nu nog in de ontwerpfasen. Om het project steeds verder vorm te geven, blijven we op zoek naar verschillende partnerships. We zoeken de meest duurzame leveranciers van tal van producten en materialen: glas, kozijnen, wanden, gevels, collectoren, installaties et cetera. Zodoende kunnen we begin 2010 ook daadwerkelijk een autarkisch paviljoen afleveren dat een voorbeeld kan zijn voor hoe het er in de toekomst wellicht steeds vaker uit gaat zien!", besluit Goslinga.